

Ismènia, 60 anys i sense casar!

La Seca repesca el gènere amb una adaptació de Jaume Melendres, que va estrenar el 1976 a l'Institut del Teatre

En el text original d'Eugène Labiche *Ismènia* es dol per casar-se amb qui sigui. Vol canviar de corretja: passar de la del pare a la del nou pretendent. Però el pare, que no es va casar fins al 44, no entén les presses de la seva filla, i l'enamora veure-la voleiar pels passadissos de casa i sentir-la repicar les múltiples partitures de piano. Cap pretendent no és prou per a la seva perla. Ni amb un marquès s'accontentaria. És un rellotge suís en què cada cop de porta permet descobrir un pensament amagat, una trampa per aconseguir allò que cada personatge persegueix. Una de les principals impulsores del casament (fins i tot s'ha atrevit a presentar un pretendent) és la tieta de la protagonista, que ja té 59 anys però encara es creu capaç de persuadir un home amb el seu escot (i, sobretot, la seva fortuna). Herman Bonnín ha volgut recuperar aquesta peça per dignificar el gènere del vodevil, que està menystingut per simple i gastat. Ho ha fet amb un text que va adaptar el desaparegut Jaume Melendres (1941-2009) per a un taller de fi de curs de l'Institut del Teatre, al 1976. Fent càlculs rodons, aquella Ismènia que va escriure Melendres, avui tin-

dria 60 anys! (i encara seria per merèixer).

La meua Ismènia es va estrenar dijous 23 de maig a La Seca, Anna Ycobalzeta és la jove que es deleix per alliberar-se com sigui de les estretors paternes. Jaume Pla és l'obtus pare desconfiat, que busca la manera per facturar tots els pretendents, vinguin d'on vinguin i, perquè no sigui descobert el seu estratagema, n'ofereix de ben galdosos perquè sigui la filla la que els desconsideri. Lina Lambert és una soltera feliç, que encara es veu amb capacitat de persuadir. I que, a les bones o a les males, aconseguix tot allò que es proposa. I el pretendent? Mingo Ràfols interpreta el paper de jove amb carrera per fer, però ja molt advertit de les trampes del pare. Prudent, sap resoldre tots els paranys. No acaba de convèncer la noia, ni amb els seus versos romàntics de paper d'estrassa. Perquè acabi de lligar la comèdia encara s'hi suma Teresa Urroz, una serventa que es deixa pessigar, tot jugant a procurar ser virtuosa fins al casament, i que és capaç de renunciar-hi a canvi d'una suma respectable de diners. Bonnín vol desempallegar-se dels principals tòpics tronats. I, com a bona dosi de principis, l'escenografia de Manolo

Una web de l'ahir

L'escenògrafa Montse Amenós acaba d'estrenar la pàgina web www.montseamenos.cat des d'on ha anat recollint en forma d'àlbum fotogràfic els seus treballs professionals, que es remunten al 1976. Precisament, els seus tres anys de carrera van acabar amb aquest taller, que posteriorment durien de gira, amb èxit. Ella admet que els actors estaven interessats en peces més arriscades. Però el públic els va agrair la comèdia.

Trullàs elimina les portes. Sí que es produeixen les entrades, les topades i els mutis precipitats, però es realitza des dels laterals o a través d'una tela única amb tres obertures, que recorden portes de cases senyoriales. Eugène Labiche va estrenar aquesta peça el 1852. El vodevil es remunta al segle

E

'El llibertí' ja respirava un aire inequívocament vodevilesc. Ningú no el va trobar caspós, tot i la persuasió masculista

CRÍTICA JORDI BORDES

Pere Arquillué recupera una obra que va triomfar al Grec del 2010, de tal manera, que va deixar gent al carrer. L'obra també va fer una notable gira per les programacions municipals. És un text de subtilitats, que la mirada d'Àlex Ollé i Miquel Gorriç el situen en una mena de llimbs. No se sap si és el pare o és el fill. Si és viu o si és mort. Si és deficient, boig o lúcid. Si és botxí o víctima dels sentiments. L'actor es desarma i deixa que aquest personatge turmentat entri ben endins de les ninetes dels seus ulls. Fins i tot, en el moviment, es transmet una estranyesa que fa el personatge empàtic i estrofolari alhora. La seva actitud provocaria inquietud en la boca d'un metro, com la d'un fill desorientat

Sublim ambigüitat d'estranyesa

Pere Arquillué desdobra les dots d'interpretació per a una peça d'humor i d'horror

que no sap si casa seva és en una direcció o en una altra.

Arquillué és un actor veterà que s'atreveix amb un text que també han treballat altres primers actors contemporanis europeus, com el lloat Martin Wuttke, tot i que per culpa de les retallades al Teatre Lliure (el canvi de direcció artística també hi coincideix) les posades en escena del teatre alemany hagin causat baixa. La seva ambigüitat permet una exhibició d'emocions. Però Arquillué, tot i jugar amb una amplitud de sons, de mostrar-se dèbil tot i la seva corpulència, decideix plantejar els interrogants i evitar respondre res. És l'espectador el que ha de dissenyar els com i els perquè d'aquest home perdudament enamorat,

XV, i partia de divertides històries cantades. L'enrenou més sorollós és aquell que ridiculitza les formes més convencionals. I mostrar els humors més baixos dels aristòcrates és una diana agraïda. En l'obertura, Urroz es presenta desimbolta i, amb sornegueria, beneeix el vodevil. Les cantarelles de la producció actual aconseguiran major consistència i aconseguiran major riure del respectable a mesura que guanyi en força el fil de veu. A l'estrena, el ritme encara era baix així com la desinhibició dels actors. Les funcions i la bona resposta del públic donaran consistència.

La Seca va fer tot un encert repescant el grand guignol amb *La monja enterrada en vida*, encarregant-ho als joves Albet/Borràs. Van estripar sense contemplacions. Per últim, cal advertir que *El llibertí* d'Eric-Emmanuel Schmitt ja respirava un aire inequívocament vodevilesca. Ningú no ho va trobar caspós, tot i la persuasió masclista. *

probablement, d'un error o d'un terrible malentès.

L'actor ha abordat una complexitat de personatges molt variada. El de *Primer amor*, cal situar-lo ben a prop d'un altre món fosc, el d'*Ensam (Sol)* d'August Strindberg (TNC, 2008), en què la buidor d'un home entrat en la cinquantena es rendeix a l'evidència apocalíptica. És un ésser que no compta per a ningú. A *Primer amor* sembla que hi ha, en canvi, una certa revolta, un inconformisme que el redimeix davant del públic. La seva exposició, però, és d'autòpsia emocional. Es veuen les marques, les ferides, però és l'espectador/investigador qui ha de discernir si és follia o generositat. *

Dues Ismènies.

A la imatge superior, un retrat dels cinc personatges de la producció actual, a *La Seca*. A la petita, un detall del muntatge dirigit per Jaume Melendres el 1976 / DENISE KORIACH/FONT MONTSE AMENÓS

PRIMER AMOR Samuel Beckett

Direcció: Àlex Ollé i Miquel Górriz

Intèrpret: Pere Arquillué

Data i lloc: Dimecres 15 de maig, a la Sala Villarroel (fins al 16 de juny)

Premi Nacional de Cultura 2011. Premi Butaca 2011 al millor actor. Premi Ciutat de Barcelona 2010.

FESTIVAL EVA J.B.

Esclat de veus populars a la plaça

Torna el Festival EVA a l'Alt Penedès. Des d'avui i fins al 9 de juny. Les activitats principals se centren a Vilafranca del Penedès. La voluntat d'aquest cartell (que enguany s'inspira en una dita clàssica, *Temps era temps, quan els ocells tenien dents*) és donar rellevància a la capacitat dels contistes. I fer-ho en diferents formats. Una bona demostració d'aquesta voluntat és el documental que obre el festival. Es tracta d'un muntatge que recull l'aventura d'una colla de finesos que, de resultes d'una conversa en un bar, van crear tot un moviment que es dedica a cridar tot allò possible. Des d'aquell moment, qualsevol tipus de text és susceptible de ser cridat: des de textos legals fins a poemes, manuals d'instruccions, cançons infantils o himnes dels països que visiten. D'aquesta aventura, ja en fa 15 anys.

L'EVA té dos convidats amb nom propi: Sergi López (també aquesta nit intervé en una sobretaula, just després d'un sopar a El Cigró d'Or) i l'acordionista Carles Belda (que serà la veu que animi el concurs de garrotins del diumenge 9 de juny a l'hora del vermut a

21
CULTURA
31.05.2013

Sense quarta paret

Parking Shakespeare és una companyia que ha fet bona la fórmula d'actuar a les places quan arriba el bon temps, enmig del públic, presentant un Shakespeare. A Vilafranca, actuarà al claustre el 7 de juny (12 euros).

la plaça de Sant Joan). Però la voluntat de l'EVA és donar espai a la improvisació i a la intervenció de la gent del carrer. Per això, sense anar més lluny, aquest dissabte es repeteix la tradicional *Lectures En Veu Alta*. Tots aquells que s'hi inscriuïn tenen dret a llegir un text de 5 a 7 minuts de durada.

A l'EVA es té molt present el públic familiar (molts cops els contistes professionals desenvolupen la seva professió en xarxes de biblioteques). Hi ha múltiples activitats. Dins del cartell, s'inclouen també les narracions previstes per a l'habitual Tamborinada al Parc de la Ciutadella de Barcelona. Algunes activitats, com *La capital ens visita*, que presenta el col·lectiu De Boca a Boca de Madrid, preveuen tres sessions: dues per a adults (a Vilafranca i també a Sant Pere de Riudebitlles) i una versió familiar. Còmplice dels caus culturals de la ciutat, també integra la peça a mig camí del català i el castellà (*SÍ, PERÒ NO EXACTAMENTE*) de La Cisterna, així com *Nymio, històries mínimes explicades a mà* del grup Zero en Conducta, i encara es busca la connexió amb la fotografia de Can Sicart. *

Impulsora sostenible. Jordina Biosca és l'ànima d'aquest festival que reivindica la narració oral com una forma més d'espectacle amb la complicitat del públic. C. MORELL

Teatro